

ע"ז . ע"ז

- 1) permanent reciprocity between God / Israel (Zohar III 17a)
- 2) God's protection/cover, symbolized by *ניס* depends on Israel's deeds
- 3) Idealized past vs. debased Present
- 4) nakedness = fallen state

pseudoquotations

I

IT IS SAID: A thread of grace is spun and drawn out of the deeds of Israel, and the Holy One, blessed be He, Himself, in His glory, sits and weaves—strand on strand—a [prayershawl], all grace and all mercy, for the Congregation of Israel to deck herself in. Radiant in the light of her beauty she glows, even in these, the lands of her Exile, as she did in her youth in her Father's house, in the Temple of her Sovereign and the city of sovereignty, Jerusalem. And when He, of ineffable Name, sees her, that she has neither been sullied nor stained even here, in the realm of her oppressors, He—as it were—leans toward her and says, "Behold thou art fair, my beloved, behold thou art fair." And this is the secret of the power and the glory and the exaltation and the tenderness in love which fills the heart of every man in Israel. But there are times—alas!—when some hindrance creeps up, and snaps a thread in the loom. Then the prayershawl is damaged: evil spirits hover about it, enter into it, and tear it to shreds. At once a sense of shame assails all Israel, and they know they are naked. Their days of rest are wrested from them, their feasts are fasts, their lot is dust instead of luster. At that hour the Congregation of Israel strays abroad in her anguish, crying,

4:1

עגונות

מעשה רב מאה"ק ח"ו
מוקדש לר"ש בן ציון

א

מובא בכתבים חוט של חן נמשך והולך במעשיהם של ישראל והקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו יושב ואורג הימנו יריעות יריעות טלית שכולה חן וחסד לכנסת ישראל שתתעטף בה. והיא מזהירה בזיו יופיה אפילו בגליות אלו כמו בנעוריה בית אביה במקדש מלך ועיר מלוכה. ובשעה שהוא יתברך רואה שלא נתוולה חלילה ולא נגעלה גם בארץ אויביה, כביכול מנענע לה בראשו ומקלסה ואומר הנך יפה רעיתי הנך יפה. וזהו סוד הגדולה והעוז והרוממות ואהבת דודים שמרגיש כל אדם מישראל. אבל פעמים יש שמכשול רחמנא ליצלן מתרגש ובא ומפסיק חוט בתוך היריעה, נפגמה הטלית ורוחות רעות מנשבות וחודרות לתוכה ועושות אותה קרעים קרעים, ומיד רגש של בושה תוקף את הכל וידעו כי עירומים הם. נשבת שבתם, חגם חגא ואפר להם תחת פאר. באותה שעה תועה כנסת ישראל ביגונה ומיללת הפוני פצעוני נשאו את רדידי מעלי.

5. 7
 "They struck me, they wounded me, they took away my veils from me!" Her beloved has slipped away, and she, seeking him, cries, "If ye find my beloved, what shall ye tell him? That I am afflicted, with love." And this affliction of love leads to darkest melancholy, which persists—Mercy shield us!—until, from the heavens above, He breathes down upon us strength of spirit, to repent, and to muster deeds that are pride to their doers and again draw forth that thread of grace and love before the Lord.

And this is the theme of the tale recounted here, a great tale and terrible, from the Holy Land, of one renowned for his riches—Sire Ahiezer by name—who set his heart on going up from the Diaspora to the holy city Jerusalem—may she be rebuilt and established—to work great wonders of restoration in the midst of her ruins, and in this way to restore at least a corner of the anteroom which will be transformed into our mansion of glory on the day when the Holy One, blessed be He, restores His presence to Zion—may it be soon, in our day!

And credit him kindly, Lord—credit him well for his wishes, and for his ministrations to his brethren, sons of his people, who dwell before Thee in the Land of the Living, and this though he ultimately failed. *gives the ending away*

Sire Ahiezer fathered no sons, but he praised the Ineffable sevenfold daily for the daughter who fell to his lot. He cherished her like the apple of his eye, and set maidservants and tirewomen to wait on her, that her very least wish might be honored. And, surely, she was worthy of all this respect, for she was the pattern of virtue, and all the graces were joined together in her person: royal the radiance of her countenance; like the matriarchs', her straitness of virtue; her voice pleasing as the harp of David; and all her ways modest and gentle. But all this pride was inward, and dwelt apart, in the innermost chambers, so that only the intimates of her father's house might behold her, at twilight, when—at times—she went down to walk in the garden, among the spice trees and the roses, where the doves fluttered about her in the twilight, murmuring their fondness in her ears and shielding her with their wings, like the golden cherubs on the Ark of the Sanctuary.

And when her season came, the season of love, her father sent couriers to all the dispersions of Israel, to spy out a youth that would be her match, such a paragon, a cluster of virtue, as had no peer in all the world. Here it was that the Evil One intervened, and

-demonic force, comes from within the father

3191 ת"ת ע"ז (ס)

1, 2

דודה חמק עבר והיא מבקשת אותו ומנהמת ואומרת אם תמצאו את דודי מה תגידו לו, שחולת אהבה אני, וחולי זה של אהבה אינו מביא אלא לידי מרה שחורה רחמנא ליצלן, עד אשר יערה עלינו רוח ממרום לחזור ולסגל מעשים טובים שתפארת הם לעושיהם וממתיחים שוב אותו חוט של חן וחסד לפני המקום. ולדבר זה נתכוון המחבר בסיפור המעשה שלהלן, מעשה רב ונורא מארץ הקדושה בעשיר מופלג אחד הקצין כ' אחיעזר שנתן את לבו לעלות מן הגולה לעיר הקדושה ירושלים תבנה ותכונן לתקן בה תקנות גדולות ולהתקין קצת את הפרוודור מחורבנו עד שנוכה ויהיה לטרקלין כשיחזור הקדוש ברוך הוא שכנתו לציון במהרה בימינו.

זכרה לו אלקים לטובה לאותו שר מה שעשה עם אחיו בני עמו היושבים לפני ה' בארצות החיים אף על פי שלא עלתה בידו. בנים זכרים לא היו לו לר' אחיעזר, אבל שבע ביום הלל את שמו יתברך על בת יחידה זו שניתנה לו. והיה שומרה כאישון בת עינו והיה מעמיד לה נערות משרתות ושפחות לשמשה וכל הגה היוצא מפיה מיד יעשה לה כיד המלך. ובאמת ראייה היתה לאותו כבוד, שכן כל המעלות הטובות חוברו בה יחד. וזו פניה כבת מלכים, צדקת ישרה כאחת מהאמהות, קול דיבורה כנור דוד וכל הליכותיה בכבוד ובצניעות. כל כבודה פנימה בחדרי חדרים, ורק היוצאים ונכנסים בחצרו של השר היו רואים אותה לפעמים בשעת הערב שמש בצאתה לשוח בגינת הביתן בין עצי בשמים ומטעי שושנים ועדת יונים מנפנפות סביבה בדמדומי חמה, הוגות לה חיבה בנהימתן וסוככות עליה בכנפיהן ככרובי זהב שעל ארון הקודש.

וכשהגיעה עתה עת דודים שלח אביה שלוחים בכל תפוצות ישראל לחזור אחרי בחור כהלכה, אשכול השלימות שאין כמותו בכל העולם. וכאן קטרג השטן ולא לחנם התחילו מרננים

31 כ"ה ב"ה ה"ה מ"ה מ"ה מ"ה

אחריו, שבייש רבי אחיעזר כל בתי המדרשות והישיבות שבארץ ישראל ושלח לבקש חתן לבתו מבני הגולה שבחוצה לארץ. אך מי יאמר לו לשר וגדול שכמותו מה תעשה. התחילו הכל מצפים לזיווג שיומין לה הקדוש ברוך הוא לחמדה גנוזה זו. זו בתו היחידה המפוארה, בת ירושלים המהוללה. והנה לאחר כמה חדשים נתקבלה אגרת מאת השלוחים, ובאגרת כתוב לאמר, הגנו מן המודיעים ברנה, בעזרת השם מצאנו בפולין המדינה, כלי מפואר, יפה פרי תואר, תורת בתוך מעיו, עולה על כל רעיו, ועקב חסידות יחוס וענוה, חכמות חצבה עמודיה שבעה, בחור כהלכה, לשיר ולשבחה, גאוני הדור אצלו עליו מהודם, ולדבק טוב יאמרו בכל נפשם ומאודם וכו'.

ראה הקצין שעלתה לו מחשבתו, אמר בלבו מאחר שכן ראוי שחתן זה יורה בישיבה רבתי בירושלים ומכל העולם ינהרו אליו תלמידים הרבה לשמוע תורה מציון. מה עשה, קבץ

כל מיני אומנים גדולים ובנה פלטרין נאה, סד אותו בסיד וציירו וכיירו והביא כמה קרונות מלאים ספרים יקרים, לא יחסר כל בהם ללמודי ה', וייחד מקדש מעט לתפילה וקייטש אותו בכל מיני קישוט וקרא לסופרי סת"ם שיכתבו ספרי תורה ולצורפים שיעשו תכשיטין לספרים כדי שתהא תפילתו של אותו חכם סמוכה למשנתו, במקום שכדאי לו שיאמר שם זה אלי ואנוהו. ויותר שהיה הקצין משכלל ומפאר את בית ה' שם את לבו אל ארון הקודש שיהיה מצויין ביופיו, בבחינת עין לא ראתה.

התחיל מחזר אחר אומן נאה. ראה בין האומנים אומן אחד מתכשר במלאכת מחשבת ביותר בן אורי שמו. אדם זה שתקן היה וצנוע היה, בעל מלאכה פשוט לכאורה, אלא שרוח יתירה היתה נשקפת מעיניו וממעשי ידיו. עמד ומסר לו את מלאכת ארון הקודש.

not in vain were the words bruited about, by the men of Jerusalem, to the effect that Sire Ahiezer had slighted all the seminaries and academies, all the seats of learning in the Land of Israel when he sent to find a match for his daughter among the sons of the Exile abroad. But who might admonish so mighty a man—who might tender him counsel? They all began eagerly to await the match that the Holy One, blessed be He, would provide for this cloistered grace, glorious child, vaunted daughter of Jerusalem.

And then, months having passed, a scroll was received from the emissaries, declaring: "We hereby proclaim with joy: with the aid of the Lord we have found in Poland a boy, a wondrous lad, in virtue clad, with wisdom blest, head and shoulders above all the rest; pious, modest, pedigreed; model of virtue and good deed; paragon and worthy son, wreathed in blessings from the sages, who bless this match with all their hearts and wages." And so forth.

The grandee, Sire Ahiezer, seeing his designs were prospering, thought it only fitting that the above-mentioned bridegroom hold forth at a great academy in Jerusalem, that scholars might stream from the ends of the earth to hear the Law from his lips. What did he do? He convened all manner of craftsmen, built a great mansion, adorned it inside and out—painted it and gilded it, and furnished it with several cartloads of precious texts, no jot of godly wisdom lacking among them. And he designated a hall for prayer, adorned it with all manner of adornment, and called on the scribes to prepare the Scrolls of the Law, and on the gold- and silversmiths to design the ornaments of the Scrolls—and all of this in order that the prayers of the sage might be neighbor to his studies, so that he might truthfully say, "Here is my God, and I will praise Him." The grandee, wishing to consummate his work of glorifying the Sanctuary, set his heart on an Ark for the Scrolls—an Ark such as the eye of man had never seen.

He began to ask after a proper craftsman. Among the journey-men he came on one said to be versed in the subtlest of crafts, one Ben Uri by name—a man both modest and diffident, a mere craftsman as met the eye were it not for the spark that flashed from his glance, and was reflected in the work of his hand. Ahiezer took note, and placed the work of the Ark in his hand.

כ"ב לא - י"ז אונ' קן-אונ' אמ"ט, י"ג י"א - 11-1. Exod. 31:1-11

- a) is he the reincarnation of the m/fn ??
 b) merely a free-lance artist with roots nowhere hired by rich men, not by God ?

II

ב

לקח ר' אחיעזר את בן אורי ויחד לו מקום בתוך ביתו בדיוטא התחתונה. הביא בן אורי את כליו והתחיל מכין עצמו למלאכה. מיד קפצה עליו רוח אחרת. ידיו עושות במלאכה ושפתיו מרננות כל היום.

שמעה דינה בתו של ר' אחיעזר, באה ועמדה בחלון והיתה מציצה ושומעת ולבה התחיל נמשך אל בית המלאכה כמו על ידי כשפים רחמנא ליצלן. אף היא ירדה לראות את מעשי האומן, היא ונערותיה עמה, ונסתכלה בארון ובחשה את הסממנים ובדקה את הקישוטין ונטלה את הכלים וכן אורי היה עושה את מעשהו. מקציע חוליא מן התיבה ושר, מקציע ושר. שומעת דינה קולו ואינה יודעת נפשה. ואף הוא היה מכין קולו להמשיך לבה בנגינתו שתהא עומדת כאן ולא תזוז לעולם. אבל משנתעסק בן אורי במלאכתו יותר נתדבק במלאכתו, עד שהיו עיניו ולבו נתונים לארון הקודש. לית אחר פנוי מיניה. ולא זכר בן אורי את דינה וישכחה. לא היו ימים מועטים עד

שפסק מלזמר וקולו לא נשמע עוד. כפוף היה עומד כל היום והיה צר צורות נאות על הארון ומטיל בהן נשמת חיים. אריות עומדים ממעל לה, רעמת זהב רעמת זהב לאריה ופיהם מלא שירה לתנות גדולתו יתברך. וממעל לכפורת נשרים פורשים כנפים למעלה כמו לעוף ביעף אל חיות הקודש, וכשהם שומעים את צליל פעמוני הזהב עם פתיחת הארון מיד הם עומדים במקומם ומטפחים באגפיהם ונוהגים תבל בנעימה. וכבר היו יקירי ירושלים מזמינים עצמם לחנוכת הארון, ליום שיעלוהו לבית ה' אשר כוננו ידי הקצין וכניסו בו ספרי תורה מעוטרם עטרות כסף וזהב וכל תכשיטי קדושה.

כפוף לפני ארונו היה בן אורי עומד וכולל יופיו במין התעוררות שלא היתה בו מעולם. בשום מדינה בשום עיר ובשום מלאכה שעשה לא הרגיש מה שהרגיש כאן במקום שנגלתה השכינה וגלתה ממנו בעוונותינו הרבים. לא היו ימים מועטים עד שנגמרה המלאכה. נסתכל בן אורי במעשה ידיו והיה משתומם

Sire Ahiezer took Ben Uri and lodged him by the garden, at the bottom of his house. Ben Uri brought his tools and readied himself for the task. Immediately, another spirit possessed him. His hands wrought the Ark; his lips uttered song all the day.

Dinah, lovely child of Ahiezer, stood by her window, gazing into the trees, and heard. Dreaming, she was drawn to the singer as though—God save us!—a spell had been cast. So she went down, she and her handmaidens with her went down, to examine the work of the man. She peered into the Ark, she stirred his paints, examined his carvings, and picked up his tools. All the time Ben Uri worked, singing as he worked, working even as he sang. Dinah heard his song and did not know her heart. And he, even as he wrought, all the time aimed his song at her heart, to wrap it in his rapture, so that she might stand there forever, never depart.

But as Ben Uri pursued his work, he cleaved more and more to it, until both eyes and heart passed into the Ark; no part of him was free of it. Memory of Dinah fled him; it was as though she did not exist. Not many days passed before he stopped singing altogether; his voice rang out no more. Ben Uri stood by the Ark all day, carving figures on the Ark and breathing the soul of life into them. Lions mounted upon it, a mane of gold on each of the pair, their mouths brimming with song, uttering the glories of the Lord. On the hangings that draped the doors of the Ark, eagles poised above, their wings spread, to leap toward the sacred beasts above. At the sound of the golden bells when the Ark was opened, they would soar in their places, flap their wings, and wrap the universe in song. Already the worthies of Jerusalem awaited the day the Ark would be borne up to the House of the Lord the hand of the grandee had builded, when the Scrolls of the Law, crowned with silver and lapped in gold and decked out in all the jewels of sanctity, would find their place within this Ark.

Rapt, Ben Uri wrought, possessed by a joy he had never known before. In no kingdom, in no province, in the course of no labor had he exulted as he exulted here, in the place where the Divine Presence was revealed and then reviled, in the multitude of our transgressions. Not many days passed before his labors were ended. Ben Uri looked at the work of his hands and was astonished

he sees the ark is end-in-itself

she sees it no means to an end → erotic contact

erotic
awakening

needs her
to wrap
in rapture

engaged in
act of
divine
creation

she
loses
the
contact

how the Ark stood firm while he himself was like an empty vessel.
His soul was sad and he broke out in tears.

Ben Uri went out to seek the air among the trees in the garden, to restore his spirits a little. The sun set in the west; the face of the heavens crimsoned. Ben Uri went down to the far corners of the garden, he laid himself down, and he slept. At just that moment Dinah left her chamber. Her robe clung to her flesh; fear was on her countenance. It was many days since she had heard Ben Uri's voice, since she had looked on the man. She went to his chamber to look at the Ark. She came, but did not find him there. Dinah stood in Ben Uri's chamber, and the Ark of God stood at the open window, where Ben Uri had worked. She stood near the Ark, and examined it. The **Evil One** came, and poured a potion of vengeance into her heart. He pointed at the Ark and said, "It is not for nought that Ben Uri takes no thought of you; it is the Ark that separates you twain." At that moment Dinah lifted her arms, and smote the Ark. The Ark teetered, and fell through the open window. *If there be no love, let there be no ark/art*

The Ark fell, but no part of it was broken, no corner of it was blemished. It lay there among the trees in the garden below. *"killed" the ark*
Roses and lilies nodded over it, like mourners at the ark of the dead. Night drew a mantle of black silk over the Ark. The moon came out of the clouds, and weaving its silvery web, traced a Star of David on the shroud. *fits ark as if it were her rival*

III

On her couch in the night Dinah lies and her heart wakes. Her sin weighs heavily upon her: who could bear her burden of guilt? *= her trial*
Dinah buries her head in her pallet, oppressed by sorrow, by shame. How can she look to Heaven, how call to it for grace? Dinah springs from her couch and lights the taper in her room. In the **mirror** opposite, light flares out in her eyes. (It had been her mother's glass, but held no trace of her mother's image.) Were Dinah to look into it now, it is only her own countenance she would see—the countenance of a sinner. "Mother, Mother!" her heart cries out. But there is no answer.

Dinah rose and crossed to the window, she rested her chin on her hands, and looked out. Jerusalem is cradled in mountains. The

שזה קיים ועומד והוא עצמו ככלי שנתרוקן.

עגמה נפשו עליו והתחיל בוכה.

יצא בן אורי לשאוף רוח צח בין עצי הגן, כדי לחזק קצת את גוו. החמה שקעה במערב ופני הרקיע האדימו. ירד בן אורי אל ירכתי הגן וישכב וירדם. באותה שעה יצאה דינה מחדרה. כסות לילה על גופה ועל פניה חרדה. ימים הרבה לא שמעה קולו של בן אורי ולא ראתה אותו. נכנסה אצלו לראות מעשי ידיו. באה ולא מצאתהו. עמדה דינה בחדרו של בן אורי וארון אלקים עומד על יד החלון הפתוח ששם היה בן אורי עושה את מלאכתו. הלכה אצל הארון ונסתכלה בו. בא **השטן** הכניס קנאה בלבה. הראה לה באצבע על הארון ואמר לה, מה את סבורה, מי הדמים קולו של בן אורי אם לא ארנא זה. עם שהוא מדבר עמה דחפה ונגעה בארון. נטה הארון ונפל בעד החלון הפתוח.

הארון נפל אבל שום אבר לא נפגם בו ושום חוליא לא נשברה והיה מוטל בין ניצני הגינה שם אחורי החלון. שושנים ופרחים

מתנדנדים עליו כאבלים על קברו של מת. הלילה פרש פרוכת משי שחורה על כל הארון. הלכנה יצאה מבין העבים ורקמה כעין נימין של כסף כמראה דמות מגן דוד על הפרוכת.

ג

על משכבה בלילה דינה שוכבת ולבה ער. גדולה רעתה וחטאתה מי ישאנה? כבשה דינה פניה בכסת מרוב צער ובושה. איכה תשא עין למרום לבקש רחמים. קפצה דינה מעל מטתה והדליקה נר במנורה, ומן האספקלריא הגדולה הבהיקה כנגדה בבואה של נרה. אספקלריא זו של אמה הצדקת היתה ולא נשתייר בה ממאור פניה ולא כלום. עכשיו אם תעמוד היא לפניה אינה מראה לה אלא פניה, פני חוטאת ופושעת. אמי אמי מצעק לבה בקרבה ואין עונה. עמדה דינה והלכה אצל החלון והניחה את ראשה על שמאלה והציצה לחוץ. ירושלים

הרים סביב לה, ורוח באה ויורדת ומנשבת לתוך חדרה ומכבה את הנר כמפני החולה שיישן ומסתבכת בשערותיה ומסלטלת על קדקדה ומביאה עמה נגינות עריבות מעין נגינות בן אורי. היכן הוא?

בין עצי הגן שוכב בן אורי ככנור שנתקו נימיו ופרחו מנגינותיו. והארון מוטל בחצר. שר של לילה פרש כנפי אפלוליתו והאריות והנשרים שעל גבי הארון מתכסים בצלליו. לבנה זכה יצאה מבין העננים ולבנה שניה לה עולה כנגדה מן הבריכה שבגינה והן עומדות זו כנגד זו כשני נרות של שבת. למה היה הארון דומה באותה שעה? לאשה שפורשת כפים בתפילה ושני שדיה אלו שני לוחות הברית מתנשאים עם לבה בתפילה לפני אביה שבשמים. רבוננו של עולם נשמה זו שנפחת בו הוצאת מקרבו ועכשיו הרי הוא מוטל לפניך כגוף בלי נשמה, ושם דינה נשמה כשרה זו אזלא ערטילתא. עד מתי תעגינה הנשמות שבעולמך ושירת היכלך תהגה נכאים? נתקבצו כל ישראל שבירושלים להעלות את הארון מחדרו של

אמרה
מפני
אורי

בעל מלאכתו לבית הכנסת. נכנסו אצל בן אורי וראו שארון אלקים איננו. נתחללו וצעקו, הארון היכן הוא? הארון היכן הוא? עד שהם צועקים נראה להם הארון כשהוא מוטל בחצר אחורי החלון. התחילו מקנטרים עושהו ואומרים ריקא זה ודאי רשע הוא ואינו כדאי שתהא מלאכת הקודש נעשית על ידו ועכשיו שנעשתה מן השמים דחפוהו. דן הרב את הארון לגניזה. באו שני ערביים והטילו את הארון ללשכת העצים. הלכו להם כל ישראל בפחי נפש וראש להם חפוי.

אילת השחר מפציעה ועולה, האיר פני כל המזרח. נתעוררו אנשי ירושלים כבני אדם שמתעוררים מתוך חלום קשה. נגזו הארון וערבה השמחה, נתעלם האומן ואין יודע איו. ובבית הקצין שלטה הדאגה.

בעד החלון נשקפת דינה יומם ולילה. מרימה עיניה למרום

wind swept down and entered her chamber, extinguishing the light, as in a sickroom, where some invalid sleeps. It played around her hair and through her ears, whispering sweet melodies, like the songs Ben Uri had sung. Where, oh where, is he now?

Among the trees in the garden he sleeps, like a lyre whose strings are rent, whose melodies have forsaken it. And the Ark lies prone, in the garden. The Guardian of Night unfurls his pinions of darkness, and the lions and eagles in the Ark nestle under his wings. An unspotted moon slips out of the clouds; another moon rises to meet her in the waters of the pond. They stand, face-to-face, like a pair of Sabbath candles. To what might the Ark have been compared at that moment? To a woman who extends her palms in prayer, while her breasts—the Tables of the Covenant—are lifted with her heart, beseeching her Father in Heaven: "Master of the Universe, this soul which Thou hast breathed into him Thou hast taken from him, so that now he is cast before Thee, like a body without its soul, and Dinah, this unspotted soul, has gone forth naked into exile. God! Till when shall the souls that dwell in Thy kingdom suffer the death of this life, in bereavement, and the service of Thy habitation sound out in suffering and dread?"

cf. to ma 54
S. of S. Ribb

All Israel which was in Jerusalem had foregathered to consecrate the Ark, to bear it up from Ben Uri's chamber to the synagogue. They thronged into Ben Uri's chamber, but the Ark was not there. Bewildered, they cried, "Where is the Ark?—the Ark of the Lord?" "Where is the Ark?" "The Ark, where is it?" They were still crying out when they spied it, under the window, prone in the yard. Directly they began to heap abuse on its creator, saying that the ne'er-do-well, the scoundrel was surely an infamous sinner, quite unqualified for the hallowed work of the Ark: having presumed to undertake it, he had surely called down the wrath of the Heavens, which had overturned it. And, having revered the Ark, they loathed it. The rabbi immediately condemned it to banishment. Two Ishmaelites came, and heaved it into the lumber room. The congregation dispersed in torment, their heads covered with shame.

The morning star glimmered and dawned, lighting the skies in the east. The folk of Jerusalem awoke as from an evil dream. The Ark had been banished, their joy had set, Ben Uri had vanished, none knew whither. Misery reigned in the house of the Sire.

Night and day Dinah keeps to her window. She raises her eyes

ומשפילה אותן כחוטאת. הקצין ר' אחיעזר שרוי בצער. ובית הכנסת שבנה עדין ריק הוא בלא ארון ובלא תורה ובלא תפילה. נודרו הקצין והומין ארון אחר תחת ארונו של בן אורי. העמידוהו בבית הכנסת ונראה זכר לחורבן. וכל מי שבא לבית הכנסת להתפלל מיד מין מרה שחורה רחמנא ליצלן תוקף אותו ונשמט והולך לו ונכנס למקום קדוש אחר לשפוך שיחו לפני ה'.

ד

עת הזמיר הגיע, ימי החתונה ממשמשים ובאים ובבית ר' אחיעזר לשים ואופים ומבשלים ומביאים מטפחות גאות ותולים אותן בשערי חצרו ליום שתכנס בתו לחופה עם בן גילה המוסמך כמר יחזקאל יצ"ו. והנה על ההרים רגלי מבשר. שליח מיוחד בא ואגרת בידו והיו נכונים ליום השלישי. והכל מזמינים את עצמם לשמוח בשמחת התן וכלה ואומרים מרגלית יקרה דלו השלוחים מים התלמוד שבפולין וחתונה עתידה להיות שלא ראתה ירושלים כמותה מיום שהלכו בניה בגולה. יצאו אנשי ירושלים להקביל

פניו של החתן והביאוהו בכבוד גדול בהופים ובמחולות ובמצלתיים לבית ר' אחיעזר. תארו כתואר המלך ופיו מפיק מרגליות. יום החופה הגיע. הוליכו את הכלה אצל הרב לקבל ברכה מפיו. נתנה הכלה קולה בבכייה ואמרה. הוציאו כל איש מעלי. כיון שיצאו כל האנשים סיפרה לו כל אותו מעשה היאך נשמט ונפל הארון. נבהל ומשתומם עמד הרב וחזוי ראשו עליו התבלבלו. אבל משום כבוד הכלה ביום סליהה ומחילה שלה דיבר על לכה דברים של תנחומין. אמר לה בתי חכמינו זכרונום לברכה אמרו כיון שנשא אדם אשה עוונותיו מתפקקין. איש לא נאמר אלא אדם. מכאן אחד האיש ואחד האשה שנשאו

to the heavens, and casts them down again, like a sinner. Sire Ahiezer is dogged by worries. The synagogue his hands had builded stands desolate, without Ark, without prayer, without learning. Sire Ahiezer bestirred himself and commissioned an Ark to replace Ben Uri's. They installed it in the synagogue, but it stood there like an emblem of loss. Whoever comes to pray in the synagogue is at once struck by dire melancholy; he slips away from that place, and seeks some place of worship, humble and poor, where he can pour out his heart before God.

IV

The time of rejoicing is come; the wedding day is near, and in the house of Sire Ahiezer they knead and they bake and they dress all the viands, and prepare fine draperies to hang in the gateway, for the day his daughter will enter under the bridal canopy with her partner in joy, the esteemed and the learned [Ezekiel], God preserve him.

And—see!—upon the hillsides the feet of a courier—a special emissary with scroll in hand: "Twill be the third day hence!" They were preparing themselves to delight in the bride and the bridegroom on the day of their joy, saying, "A precious pearl it is the couriers have drawn from the sea of learning which is Poland, and the festivities will be such as Jerusalem shall not have seen the likes of, since the day her sons were driven into Exile." All the men of Jerusalem went forth to welcome the bridegroom, and they brought him into the city in great honor, with tabor and cymbal and dancing. They escorted him to the house of Sire Ahiezer, and the great ones of the city, assessing his virtues, were dazzled by a tongue dropping pearls, and by his regal presence. Then the wedding day arrived. They accompanied the bride to the house of the rabbi, to receive her blessing from his lips. Suddenly, she raised her voice in weeping, and cried, "Leave us alone!" They left her with the rabbi. She told him all that had happened, how it was she who had overturned the Ark. The rabbi stood mute with terror, his very vision was confounded. But, deferring to the eminence of the bride on this, her day of grace and atonement, he began to ply her with comfort. "My child," he said, "our sages of blessed memory tell us that when a person takes a wife to himself, all his sins fall away. Notice that it was person they said, not man, and thence we gather

הקדוש ברוך הוא מוחל על עוונותיהם. שמא תאמרי העיונות מתפקקין ומה יעשו הבנות שלא זכו למצוות הרבה, אלא דבר גדול מסר להן שמו יתברך, ומהו? זה גידול בנים כשרים למקום. אף הוא הזכיר לה שבחו של החתן בפניה כדי לחבבו עליה ולהמשיך לבה אחריו. ולענין הארון רמו לה שהשתיקה נאה ועתיד הוא להחזירו למקומו לבית הכנסת וה' הטוב יכפר בעדה. לאחר שיצאה הכלה מבית הרב שלח הרב לר' אחיעזר שיכניס את ארונו של בן אורי לבית הכנסת. הלכו להביא ולא מצאהו. נגנב או נגנו או נתעלה למרום. מי יגיד ומי יאמר? היום פנה, השמש באה. נתקבצו כל גדולי ירושלים להיכלו של ר' אחיעזר לחוג חג כלולת בתו. ירושלים מאירה באור יקרות ועצי הגן יתנו ריח בלבנון. המנגנים הוציאו את כליהם והשמשים מטפחים בידיהם להגדיל השמחה. אף על פי כן דומה שמין עצבות רחמנא ליצלן כבשה לה כאן מקום, שהיתה דוחקת את החופה וקורעת אותה ממש מראשירם. ישבו על שולחנו של הקצין ליהנות מסעודת נישואין. גרונם של תלמידי חכמים מתמלא מעדנים ויין הרקח שירים ורננות. הבדחן עושה מחול לצדיקים והם יוצאים בריקודין של מצוה לשמח חתן וכלה. אבל צמד חמד זה עצבות יש בהם שעושה מחיצה ביניהם ומרחקת אותם זה מזה בזרוע. ולא קרב זה אל זה כל הלילה, אפילו בשעה שהכניסום לחדר מיוחד. הוא ישב בקרן זוית

אחת ומחשבותיו במקום אחר והיא ישבה בקרן זוית אחרת ומחשבותיה במקום אחר. הוא מחשבותיו משוטטות והולכות לבית אביו שמיום שמתה אמו עליה השלום אמה של פרדלי שכנתו משמשת שם, ודינה מחשבותיה משוטטות והולכות למעשה הארון ולאומן שלו שנתעלם מן העיר ואין יודעים להיכן הלך.

בתפילה של שחרית עמד לו בעלה של דינה מעוטף בטלית ומעוטר בתפילין. חתן הוא תוך שבעה ימי המשתה ואין מניחין אותו יחידי כדי לשמרו מן המזיקים. אבל המזיקים

that it was not man, the male, that was meant, but mankind in general, so that man and wife are one in this, that on the day of their marriage the Holy One, blessed be He, pardons their sins. And should you ask, How is a woman to earn her absolution, on whom the yoke of works weighs so lightly?—know that the good Lord has called you to the greatest of all works. And should you ask, What could that be?, I will tell you: it is the rearing of children in the ways of the Lord." And he proceeded to speak the praises of her bridegroom, to endear him to her, and draw her heart to his virtues. And when the rabbi came to the matter of the Ark, he intimated that silence would be seemly, (and held that the Ark would be restored to its rightful place, to the synagogue, and that merciful God would grant Dinah forgiveness.) After the bride had left the house of the rabbi, the latter sent Sire Ahiezer word regarding the restoration of Ben Uri's Ark to the synagogue. They sought it, but did not find it. Stolen? Hidden? Ascended to Heaven?—who could presume to say?

Day ebbed and the sun set. All the great ones of Jerusalem foregathered with Sire Ahiezer, in his house, to celebrate his daughter's marriage. Jerusalem glowed in precious light, and the trees in the garden were fragrant as spices. The musicians plied their instruments, and the servants clapped for good cheer. Yet, nonetheless, a sort of sadness has found a place among them. This sadness attacks the bridal canopy, and rips it into shreds. They assemble at the grandee's table, to partake of the wedding feast. The throats of the scholars are filled with delicate viands and wines, with song and hymns of praise. The jester calls for a dance for the righteous, and they move out in a ritual ring to cheer the bride and the groom. But this dear pair are afflicted by some sadness; it drives a wedge between them, and forces their elbows apart. And neither drew near to the other all that night, even in the seclusion of their chamber. The groom broods in one corner, his thoughts straying elsewhere. He dwells on his father's house, on Freidele, whose mother had tended his father and him since his sainted mother had died. And Dinah broods in the other, her thoughts going back to the Ark and its builder who has vanished from the city, no one knowing where he has turned.

At morning prayers the young man stands wrapped in a prayer-shawl and crowned with phylacteries. He reigns as bridegroom all the seven days of the feast, and is not left alone, lest envious spirits

שולטים בתוך לבו ומצערם אותו הרבה. ודוקא בשעה שהוא מכיין את לבו לקרוא את שמע ומסתיר עיניו בידו להאריך באחד שלא יהא דבר פוגם את המחשבה מיד נדחקה פרדלי לתוך ידו ובאה ועומדת כלפי עיניו. וכיון שצמצמה שכינתה שם שוב אינה זוה משם, עד שהוא חולץ את תפיליו ומניחן בתיק שלהן. זה התיק שעשתה לו פרדלי עם אותיות שזורות. מניח הוא את התיק לתוך שק טליתו ומעלימו מעיני הבריות. מסתכל בו אביו הרב ברוגז ובדאגה, כלום מה חסר לו לבנו בבית המחותר? אם עושר הרי עושר וגדולה, אם אשה הרי יש לו אשה נאה וחסודה, אם דירה הרי דירה כהיכל המלך והיכן הרחבת הדעת שלו? נכנסו לסעודה ובירכו שבע ברכות והושיבו חתן וכלה זה בצד זה. סמוכים הם זה לזה ולכותיהם רחוקים זה מזה.

ה

ולעולם לא נתקרבו. חודש נכנס וחודש יוצא. תלמידים הרבה נתקבצו לשמוע תורה מפי ר' יחזקאל והישיבה נתמלאה למודי ה'. תורת חסד על לשונו וכל פשט וכל דרש וכל רמז שהוא מפיך מפיו מאירים באורה של תורה. אבל תוך כדי תורתו מתכוין לבו ביגונו, כאילו כפוי טובה הוא חס ושלוש שזכה לעלות לארץ הקדושה.

ודינה יושבת בודדת ודוממת. פעמים שהיא יוצאת לשעה קלה ובאה לזוית זו שהיה בן אורי יושב ועוסק במלאכת הארון, והיא מסתכלת בכלים ובסממנין שהעלו אבק. והיא מפכרת ידיה ושרה משירי בן אורי עד שריסי עיניה משוטטים בדמעות. במסתרים תבכה נפשה מפני גוה. פעם אחת עבר רבי יחזקאל שם ושמע ניגון נאה יוצא מן החדר. ביקש לעמוד ולשמוע, אמרו לו קול זה אינו של בשר ודם אלא אותן הרוחות שנבראו מהבל פיו של בן אורי בשעה שהיה יושב ומזמר מנהמות בחדר. מיד נתרחק רבי יחזקאל משם. מכאן ואילך כשהיה עליו לעבור שם

assail him. But how to ward off the spirits that hold sway in his heart, and afflict him greatly? (Just when he is preparing to give himself over, heart and soul, to the *Shema*, and shields his eyes with his palms in order to shut out anything that might intrude on his devotions—just then his Freidele slips into the palm of his hand, and stands there before his eyes. And once she has accommodated herself there, she stays there till the end of the service, when he unwinds his phylacteries and lays them in their reticule.) This reticule—Freidele has made for him with characters embroidered upon it! He folds the reticule, and wraps it in his prayershawl, and furtively puts it away. His father, come from Poland for the nuptials, watches him, angry and troubled. What might he be wanting in the house of Sire Ahiezer? If wealth he craved, here was wealth, so prodigal; if love of woman, his wife was comely and gracious; if a home, this one was fit for a king. Why, then, was he restless? They went in to breakfast, and chanted the seven blessings of nuptial felicity, and seated the couple side-by-side. Their bodies are close, but their hearts have been given to others.

V

his great learning, piety cannot protect him
And they never drew near. Month comes and month goes. In numbers the scholars assembled, to attend the Law from Ezekiel's lips, and the academy was filled with holy lore. Gracious learning was on his tongue, and whatever his mode of expounding—simple or subtle or mystic—bright angels gathered around him, shedding the light of the Law on his brow. But even as he teaches, anguish gnaws at his heart (as though—God forbid!—he lacks gratitude for having been deemed worthy to go up to the Holy Land.)

And Dinah—Dinah sits, despondent. At times she goes out for awhile, and stands by the spot where Ben Uri had wrought, and stares at his implements, which are gathering dust. She clasps her hands, and murmurs some few of the (songs, Ben Uri had sung, sings until her eyes are dimmed by tears. Her soul weeps in secret for her pride. Once, as Rabbi Ezekiel was passing by, he heard a pleasing melody rising within that chamber. When he paused to listen, they told him that it was no mortal voice he heard singing, but rather the evil spirits that had been created out of Ben Uri's breath as he sat and sang at his work. Rabbi Ezekiel hastened away. Thenceforth, when forced to walk in that part of the house, he averted

היה פונה לצדדין שלא יקלטו אזוניו חס ושלום מנגינותיהם של אלו.

לעתותי ערב יוצא רבי יחזקאל לשוח בין ההרים. תקיפי ארץ ישראל מטיילים ומשמשיהם מקישים לפנייהם במקלות וכל העם חרדים וקמים לכבודם והחמה עושה כמה חופות של ארגמן לכל צדיק וצדיק בשעה שהיא הולכת ליתן שלום לקונה. זכאה חולקיה מאן דזכי בחייו למשרי מדוריה בארעא קדישא, ולא עוד אלא אי זכי בחייו זכי לאתמשכא עליה רוחא קדישא תדיר. פירושו, אשרי חלקו של זה שזכה בחייו לעשות דירתו בארץ הקודש, ולא עוד אלא אם זכה בחייו זוכה להמשיך עליו רוח הקודש תמיד. אבל רבי יחזקאל עומדות היו רגליו בשערי ירושלים ועיניו ולבו נתונים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות שבגולה, והרי הוא נטפל בדמיון ובמחשבה לאברכים שבעירו לשוח עמהם בשדה ולשאוף רוח צח בין הערבית.

ומעשה פעם אחת פגעו שם בפרדלי כשהיא יושבת עם חברותיה ושרה

לְפָרְחִים יָקָחוּ אוֹתוֹ
רְבֵהּ הִיא הַנְּדוּנָא
רוֹצֶה הוּא מֵרָאָבִיו פְּקָה
וּמִי יָבֹא עִמּוֹ בְּטְרוּנָא

יום אחד שב שד"ר מארצות הגולה לירושלים והביא עמו מכתב בשביל חתן הקצין. אבא חזר בשלום אל עירו וכחו אז כחו עתה לדון ולהורות. דרך אגב הודיע את בנו שפרדלי מצאה לה את בן זוגה ויצאה לדור עם אמה לעיר אחרת, ועכשיו אשתו של השמש משמשת לפניו. קרא רבי יחזקאל את המכתב ובכה. פרדלי אשת איש והוא הרהר בה. חוגתי היכן היא? פעמים הרבה עברה אשתו עליו. היא מפנה פניה לצד זה והוא מפנה פניו לצד זה.

חודש נכנס וחודש יוצא והישיבה מתרוקנת והולכת. התלמידים משתמטים בחשאי. כורתים להם ענף מן הגן ועושים להם מקל ויוצאים לדרך. הכל רואים שנשמתו של רבי יחזקאל לקויה

his head, in order to avoid lending his ears to the chants of such as these.

Toward evening, Rabbi Ezekiel goes to walk in the hills. The mighty ones of Israel walk out at that hour, and their retainers go before them, striking the earth with their staffs, and all the people hasten to rise in awe and deference before them, and the sun casts purple canopies over each of the righteous as it goes down to greet its Creator. The elect, who are deemed worthy of this, are granted the privilege of finding their place in the Holy Land in their lifetime, and not only this, but those deemed worthy of dwelling there in their lifetime are privileged to enjoy the Holy Spirit for ever and ever. But Rabbi Ezekiel? His feet are planted in the gates of Jerusalem, and stand on her soil, but his eyes and his heart are pledged to houses of study and worship abroad, and even now, as he walks in the hills of Jerusalem, he fancies himself among the scholars of his own town, strolling in the fields to take the evening air.

It is told that once they found Freidele sitting there with her friends, singing:

They have borne him far away
To wed a dowered maiden.
His father did not care to know
Our hearts were heavy laden.

One day an emissary of the rabbis returned to Jerusalem from the Diaspora, and brought a letter for Rabbi Ezekiel. His father was pleased to inform him that he had negotiated the home journey in safety, and now, as ever before, was bearing up under the burdens of justice and learning in their town. In passing, he thought his son might care to know that Freidele had found her mate and had moved—together with her mother—to another city, so that the sexton's wife was therefore looking after his needs. Rabbi Ezekiel read the letter and began to weep. Here was Freidele, decently wedded, and here was he, fancying her still. And his own wife? When they pass each other she stares off in one direction, he in another.

Month comes, month goes, and the academy grows ever more desolate. The scholars, one by one, steal away. They cut a staff from some tree in the garden, take it in hand, and set off on their

separate ways. It is obvious for all to see—Heaven help us!—that Rabbi Ezekiel's soul is tainted. Sire Ahiezer perceived that his works had not prospered, that the couple was ill-matched, that the marriage, in fact, was no marriage at all.

The couple stand silent before the rabbi, their eyes downcast. Rabbi Ezekiel is about to divorce his wife. And just as he did not look at her at the hour of their marriage, so he does not look at her in the hour of their parting. And just as Dinah did not hear his voice as he said to her, "Lo, thou art sanctified unto me," so she does not hear it as he says, "Lo, I cast thee forth." Our sages of *blessed memory* said that when a man puts his first wife away from him, the very altar weeps, but here the altar had dropped tears even as he took her to wife. It was not long that Sire Ahiezer left Jerusalem with his daughter. He had failed in his settlement there; his wishes had not prospered. He went forth in shame, his spirit heavy within him. His house was deserted, the House of Study stood desolate. And the quorum that had gathered in the synagogue to honor Sire Ahiezer so long as he was there, now did not assemble there for even the first round of afternoon prayers on the day of his departure.

VI

- That very night, after the departure, the rabbi, seated at study, ^① nodded over his Talmud. In a dream he saw that he would suffer exile. Next morning, following the counsel of our sages, he put the best possible interpretation on his dream, and fasted all day. After he had tasted a morsel and returned to his study, he heard a voice.
- ^② He raised his eyes and saw the Divine Presence in the guise of a lovely woman garbed in black, and without adornment, nodding mournfully at him. The rabbi started out of his sleep, rent his garments, again made good his dream, and sat fasting for a day and a night, and in the dark of the following evening inquired as to the signification of his dream. Providence disclosed to him a number of things concealed from mortal sight, and he beheld with his eyes of spirit the souls of those bereaved of their beloved in their lifetimes groping dismally in the world for their mates. He peered hard and saw Ben Uri. Ben Uri said to him, "Wherefore hast thou driven me out, that I should not cleave to my portion in the Kingdom?" "Is it thy voice I hear, Ben Uri, my son?" the rabbi

David's words before King Saul (2 Sam. 26: 17, 19)

רחמנא ליצלן. ראה רבי אחיעזר שאין הברכה שרויה במעשי ידיו ושהזיווג לא עלה יפה והכיר שאין זה זיווג. עמד הזוג לפני הרב ועיניהם למטה. גט כריתות מוסר רבי יחזקאל לאשתו. וכשם שלא נסתכל בה בשעת נישואין כך לא נסתכל בה בשעת גירושיה. וכשם שלא שמעה דינה את קולו בשעה שאמר לה הרי את מקודשת כך לא שמעה עכשיו הרי את מגורשת. אמרו רבותינו זכרונם לברכה כל המגרש אשוו ראשונה אפילו מובח מוריד עליו דמעות, וכאן כבר הוריד המזבח דמעות בשעה שנשאה. לא יצאו ימים הרבה עד שיצא רבי אחיעזר עם בתו מירושלים. לא עלתה לו ישיבתו, לא עלו לו תיקוניו. יצא בכבושת פנים וברוח נכאה. ההיכל נסגר, הישיבה נתרוקנה. ומנין זה שהיה מתלקט לבית הכנסת לכבודו של הגביר לא בא להתפלל אפילו מנחה ראשונה.

1

ובאותו הלילה בשעה שישב הרב ולמד נתנמנם על גבי הגמרא. ראה בחלומו שנגזר עליו גלות. בבוקר היטיב את חלומו וישב בתענית כל היום. לאחר שטעם קמעה וחזר למשנתו שמע כמין קול. הגביה ריסי עיניו וראה את השכינה בדמות אשה נאה

כשהיא עטופה שחורים ועדיה אין עליה והיא מנידה עליו את ראשה בצער. ננער הרב משנתו וקרע ובכה וחזר והיטיב את חלומו וישב בתענית כל היום וכל הלילה ובלילה עשה שאילת חלום. הראוהו מן השמים כמה דברים המכוסים מן העין. נשמות תוהות ומגששות מתוך עגמת נפש ומחזרות אחר זיווגן. הציץ והביט וראה את בן אורי. אמר לו בן אורי, מדוע גרשתני מהסתפח בנחלת ה'? אמר הרב, הקולך זה בני בן אורי? מיד

נשא הרב קולו ובכה. נתעורר הרב מחוך בכי וידע שדברים בגו. נטל ידיו ולבש את בגדיו ולקח מקל ותרמיל וקרא לרבנית ואמר. בתי אל חבקשיני, הובת גלות נתחייבתי לתקן עגונות. נשק את המזוזה ויצא. בקשוהו ולא מצאוהו.

אומרים שעדיין הוא תועה. ומעשה בשד"ר זקן שנתגלגל לבית מדרש אחד שכגולה, לילה אחד נתנמנם. שמע מתוך שנתו כעין צעקה. נתעורר וראה שאוהו רב עומד על גבי בחור אחד ומושכו. נתחלחל השד"ר וצעק, רבי אתה כאן? מיד נתעלם הרב. הודה לו הבחור להשד"ר שבשעה שאין בני אדם מצויים בבית המדרש נתעסק בצירור מורה והעיד השד"ר שאותו מורה נאה היה מעשה ידים להתפאר וכשנשתקע הבחור בצירור עמד לפניו פתאום זקן אחד ומשכו בגלימתו ולחש באזניו בוא ונעלה לירושלים.

מכאן ואילך התחילו הרבה מספרים שאותו רב סובב הולך בעולם התוהו רחמנא ליצלן. ושמענו כמה מעשיות נוראות ונפלאות בענין זה. ושמענו מפי ר' נסים זכרונו לברכה שסבב כמה שנים בכל הארצות שהיה אומר אראה בנחמה אם לא ראיתי אותו כשהוא מפליג בים הגדול על פאטשייל"ע אדומה ותינוק בחיקו. ואף על פי שאותה שעה שראיתיו בין השמשות היתה נשבע אני בנקיטת חפץ שהוא הוא ולא אחר. אלא אותו תינוק איני יודע מי הוא.

כעת יאמר שהוא סובב הולך בארץ הקדושה. הגדולים מפקקים בדבר ויש מהם שמלגלים. אבל תינוקות של בית

רבן אומרים שפעמים בערבין מזדמן להם זקן אחד, מתקרב להם ומציץ לתוך עיניהם והולך לו. ומי שיודע אותו המעשה. שסיפרנו לעיל אומר שזקן זה אינו אלא אותו הרב. ולא לקים פתרונים.

cried, and he lifted his voice and he wept. Weeping, the rabbi woke out of his sleep, and knew that his doom had been sealed. He washed his hands, drew on his mantle, took up his staff and his wallet, and, calling to his wife, said, "My daughter, seek not after me in my going forth, for the doom of exile has been levied upon me, to redeem the forsaken in love." He kissed the *mezuzah*, and slipped away. They sought him, and did not find him.

They say he wanders still. Once an aged emissary from the Holy Land stopped at a House of Study in the Diaspora. One night he nodded at his devotions, and in his sleep he heard a voice. He awoke, and saw that selfsame rabbi, holding a youth by the hem of his robe and trying to draw him away. Frightened, the emissary cried out, "Rabbi, are you here?" The rabbi vanished. The youth then confided to the emissary that when the House of Study was emptied of its worshipers, he had begun to fashion an ornament for the easterly wall of the synagogue, and the emissary had borne witness to the loveliness of that ornament, and to the craft with which it was fashioned. But as soon as he had begun, that old man had stood at his side, drawn him by the hem of his robe, and whispered, "Come, let us rise and go up to Jerusalem."

Since that time innumerable tales have been told of that rabbi, and of his sojourning in the "world of confusion," Mercy shield us! Rabbi Nissim, of blessed memory, who traveled about in the world for many years, used to say, "May I forfeit my portion in the redemption of Israel, if I did not behold him once floating off into the Great Sea on a red kerchief, with an infant child in his arms. * And even though the hour was twilight, and the sun was setting, I swear by all that we yearn for in prayer that it was he, but as for that child—I do not know who that was."

At the present time it is said that he has been seen wandering about in the Holy Land. The worldly wise cavil and quibble, and even—some of them—mock. But little children insist that at times, in the twilight, an old man hails them, and peering into their eyes drifts into the gathering dusk. And whoever has heard the tale here recounted surely knows that the man is that rabbi, he, and no other. But God alone knows for a fact.

Translated by Baruch Hochman

* unborn child of Dina + Ben-Uri = messiah